

ПРЕС КЛИПИНГ

15-16.децембар 2012.

НАСЛОВИ

Бриге за 2013: Како покрити минусе;(стр.2)

Путари на танком леду;(стр.4)

И домаћице су заслужиле пензију;(стр.6)

Преокрет у економији;(стр.7)

Све слабе тачке буџета;(стр.8)

Још један поклон тајкунима?;(стр.11)

Прекобројнима отпремнина око 70 евра по години стажа;(стр.13)

ПРОТЕСТ РАДНИКА И АКЦИОНАРА „ЈУГОРЕМЕДИЈЕ”: Стечај гаси радна места;(стр.14)

Директор шпијунира раднике, основао сопствени синдикат;(стр.15)

Раскинут уговор о продаји погона;(стр.16)

Повреде у путу на посао као повреде на раду;(стр.17)

Бриге за 2013: Како покрити минусе

Д. Маринковић - М. Спасенов

Већина грађана ће у нову 2013. годину ући са жељом да се изборе са својим нагомиланим дуговањима. Готово 70 одсто домаћинства једва састављају крај са крајем

КАДА буду испраћали ову годину, многи грађани у Србији ће пожелети да се у наредној новој 2013. изборе са свим својим дуговањима. Уместо поклона, испод јелке чекају нас минуси на свим пољима. Ту ће бити и неплаћени рачуни, кредити и камате за кашњења, текући рачуни испод црвене линије. Жеља да са тренутним платама подмиримо потребе свог домаћинства и покријемо бар део сопствених задужења, привилегија је малог броја грађана наше земље.

Зато је у Србији ових година најчешће питање које постављамо и себи и другима - како успевамо да преживимо са оваквим примањима? Одговор не могу да дају ни стручњаци, јер готово 70 одсто домаћинства, показују истраживања, једва саставља крај са крајем.

- Финансијски положај становништва се најбоље одсликава кроз ниво тражње - каже економиста Драгован Милићевић. - Дефинитивно у 2012. години, према подацима, тражња основних животних потреба је пала за више од 10 одсто, што најбоље показује тренутни финансијски положај становништва.

Просечна зарада је статистичка варка, јер мало говори о стварном стању финансија домаћинства с озбиром на то да не постоје прелиминарни подаци о куповној моћи домаћинства који изостају због избегавања државе да уради социјалне карте.

НЕКИМА ЈЕ И ЛОШИЈЕ Грађани Босне и Херцеговине и Албаније имају најмању куповну моћ у Европи, док у југоисточној Европи највиши БДП по глави становника има Хрватска. Како се наводи у истраживању турске агенције за статистику, БДП по глави становника у Босни и Херцеговини и Албанији, мерен према паритету куповне моћи, износио је 2011. године 30 процената, што је најниже у Европи. - Имајући у виду чињеницу да је БДП по паритету куповне моћи један од најрелевантнијих индикатора економског стандарда грађана, може се закључити да су грађани БиХ и Албаније најсиромашнији у Европи - наводи се у овом истраживању.

- У најбољем положају је Хрватска, чији БДП по глави становника износи 61 одсто. Следе Црна Гора са 42, Македонија и Србија са по 35 одсто БДП по глави становника европског просека. Постоје велике разлике у животном стандарду грађана међу појединим земљама чланицама Европске уније. Тако је стандард грађана Луксембурга прошле године био око шест пута већи од оног у Бугарској и Румунији.

Статистички приказ о потрошњи домаћинства опет даје само неке оријентационе податке. Веома је интересантно, указује Милићевић, да је просечна зарада по становнику 89,1 евро, за

разлику од Црне Горе где је просечна зарада око 130 евра, а у Словенији 380 евра. То је укупни потенцијал потрошње и веома је битно упоредити куповне моћи на овај начин.

Управо због беспарице, већина житеља Србије преживљава уз помоћ одложеног плаћања. Чак и млеко и хлеб, саламу плаћамо, када можемо, на седам месеци. Некад смо за то време отплаћивали технику и намештај. Живот на почек потврђује и статистика, па према истраживањима удео чекова на одложено плаћање у укупној потрошњи достигао је 20 одсто. Уочи празника купци испишу и до 50 одсто више чекова.

- Свакодневица ми се претворила у сталну трку са неплаћеним рачунима и заосталим обавезама - каже Мирјана Р., мајка два школарца. - Тако је, с обзиром на то да нам готово све одлази на храну, без које се не може. Ни издаци за комуналије нису много мањи трошак. Мислим да ми из месеца у месец стижу све већи рачуни за струју, грејање, телефон...

Са просечним примањима данас у Србији могу се покрити трошкови минималне потрошачке корпе. За ону „пунију“ неопходне су безмало две месечне зараде. Породице, према последњим подацима статистике, месечно на располагању имају скоро 55.000 динара. Толико нам стиже из једне плате „тешке“ 22.176 динара и једне пензије која просечно износи 19.398 динара.

Највећи део примања - 43,2 одсто одлази за храну и безалкохолна пића, показују подаци статистике о расположивим средствима и личној потрошњи домаћинства. Највише за храну, чак 47,5 одсто, троше житељи јужне и источне Србије, а најмање у Војводини - 38,2 одсто. Ситуација је обрнута када су трошкови становања, струје, гаса и превоза у питању. Најмање за те услуге издвајају на југу наше земље, а највише на северу.

Иако нас свакодневно упозоравају да нам плате и пензије расту брже од продуктивности привреде, поређење платежне моћи грађана у прошлој и овој години на страни је времена које је прошло. За просечну плату лане смо могли да купимо чак 16 килограма свињског меса више него данас, а 50 литара уља или 40 литара обичног млека мање можемо сада да приуштимо него у истом периоду прошле године. И кромпир нам је постао скупа роба - за просек можемо да купимо чак 100 килограма мање него лане.

Када се на све свакодневне издатке додају и кредити које има већина житеља Србије, „терет“ је душло тежи. Закључно са новембром, грађани дугују банкама готово 600 милијарди динара, 10 одсто више него прошле године. Половину ове суме чине стамбени кредити, због готовинских кредита задужени смо 164 милијарде динара, и ту је раст од 15 одсто. Потрошачки кредити на годишњем нивоу бележе значајан пад од 15 одсто. Управо и тај податак показује и значајан пад стандарда и куповне моћи становништва, јер смо задужени до гуше.

- Банке такође од становништва на крају октобра потражују по основу камата и накнада 6,5 милијарди динара или око 60 милиона евра - истиче Милићевић. - Међутим највећи део проблема потиче од структуре потраживања, јер од 655 милијарди само је 227 милијарди без заштите од валутних ризика док више од 400 милијарди су потраживања чије ће се висина кретати зависно од кретање девизних курсева.

Према његовим речима, дуговања грађана у еврима сада износе око три милијарде евра, а раст курса од десет одсто ће условити даљи раст потраживања за више од 300 милиона евра. Обавезе у „швајцарцима“ су „тешке“ 124 милијарде динара.

- Ове цифре говоре да се становништво у погледу дуговања банкама налази у зони дужничког ропства - каже Милићевић. - Фонд зарада у привреди од око 880 милијарди у 2012. години, чини само око 85 одсто потрошње на бази просечних зарада. Остатак су краткорочни потрошачки кредити, картице и слично. Управо то говори да се највећи број становника налази у систему дозвољених минуса и да они представљају основ преживљавања.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:410696-Putari-na-tankom-ledu>

Путари на танком леду

В. Н.

Главни кривац за непроходне и неочишћене путеве јесте стање у путној привреди, односно накарадна приватизација. Некада добре фирме су у стечају или реструктурирању

Српска путна привреда је у расулу. Већина фирми је или у стечају, или у реструктурирању. Без посла је у протеклих неколико година остало око 6.000 радника. Данас је од комплетне механизације, коју поседују путари, свега 40 одсто у употреби, а уз мања улагања тај проценат би могао да се попне на 70 одсто. Поједине банке активирале су хипотеке за неизмирене обавезе по кредитима. Пара за резервне делове, гориво, плате запосленима и регистрацију возила нема. Са "ћелавим" гумама се не може у сметове, а само једна зимска за камионе кошта око 1.000 евра.

Зато грађане Србије не треба да чуди то што нас је снег и ове сезоне изненадио. Када се подвуче црта, у томе се сви слажу, главни кривац за стање у путној привреди је накарадна приватизација.

- Приватизација путарских фирми довела је до тога да данас немамо адекватно и квалитетно одржавање путне мреже - каже за "Новости" Горан Родић, секретар Удружења за грађевинарство у Привредној комори Србије. - Сав терет одржавања саобраћајница пао је на јавно предузеће "Путеви Србије", које би требало да се бави само ауто-путевима и магистралним правцима, а не и локалним путевима, за које су задужене локалне самоуправе. Али, оне су "вишак" у каси, по Закону о финансирању градова и општина, уместо у путеве потрошиле у друге намене. Не изненађује овакав хаос, који нас је задесио. Морају да се прозову одговорни, који су допустили пљачкашку приватизацију, која је уништила и те како добростојећа предузећа.

Родић упозорава на то да више није питање само зимског одржавања, јер ће се после снега и леда појавити велика оштећења на коловозима, нова клизишта, велики одрони, а онда ће се поставити питање ко ће то да санира. Док се то буде решило стићи ће лето и туристичка сезона, биће радова на магистралним путевима и опет хаос у саобраћају.

КИЛОМЕТРИ Србија има 680 километара ауто-путева, 3.601 километар путева првог реда и 4.606 километара другог реда. Такође, постоје још и 6.082 километра прекатегорисаних путева у општинске, који су и ове зиме у надлежности "Путева Србије". Тренутно су ангажована 24 предузећа за путеве на одржавању комплетне мреже државних путева Србије и два предузећа која пружају и услужну делатност - "Србијапут" и "Војводинапут".

- Да неће имати ко да нам одржава путеве упозоравали смо још пре три-четири године - истиче Родић. - Предлагали смо да предузећа за путеве треба да буду ангажована само на одржавању, а не на изградњи нових саобраћајница, јер за то имамо специјализоване фирме, које су оспособљене за тако велике радове и могу да дају квалитет. Неликвидност је такође један од разлога што су путари немоћни. Зимско одржавање мора да се испланира унапред, да се зна шта је све потребно, обезбеде средства, исправна механизација и да новац који се за то издваја држава строго контролише, односно наменски троши.

Мађарска је, наводи Родић, где је био јачи снег и ниже температуре, показала како се одржавају саобраћајнице. Користе се савремена хемијска средства за отапање леда, чак имају и деонице које се греју. То је оно што би и Србија морала да уради бар на критичним деоницама Коридора 10, што не изискује велика улагања, а и те како доприноси сигурности саобраћаја и смањењу гужви на путевима.

Иако су обећали, "Путеви Србије" нису спровели тендер за избор извођача радова на одржавању путне мреже. То је, кажу стручњаци, заворен круг у који класични извођачи радова немају прилаз.

- Пре две-три деценије знало се ко шта ради, ко одржава, а ко гради путеве и све је функционисало - истиче Родић. - Предузећа за путеве су се формирала локацијски, тако да се за одржавање покрије цела мрежа. А, онда је некоме у тадашњој Дирекцији за путеве пало на памет да та предузећа ангажују и у изградњи. Чак им је купљена и додатна опрема. Апетити су порасли, лети изградња, а зими одржавање и тако током целе године "капље".

Али, на изградњи путева су се "сломили". Изградња путева чинила се примамљивим послом, па су у приватизацији путарске фирме биле најатрактивније. Али то је крупан залог. Када је држава кренула са озбиљнијим пројектима на изградњу путне мреже, на тендерима су побеђивале стране компаније, а домаће остајале "кратких рукава". И тада је кренула пропаст предузећа за путеве.

ПЛАН ЗИМСКЕ СЛУЖБЕ

ЗА зимску службу планирана је набавка укупно 60.600 тона соли, што са залихама чини 75.416,55 тона. Укупна потребна количина дробљеног каменог агрегата и ризле је око 160.000 тона. Зависно од финансијских средстава и приоритета пута одређен је број машина у пунктовима. Тако је предвиђен укупан број свих путарских возила и камиона 683, а машина 310. Број ангажованих радника путара је 843, затим 189 техничара, 310 машиниста и 683 возача у једној смени.

И домаћице су заслужиле пензију

З. Р.

Чланице Самосталних синдиката грађевинарства траже да се призна и вреднује женски рад у кући. Иницијатива упућена у Скупштину и Јовану Кркобабићу, министру рада и социјалне политике

ЖЕНЕ које сваког дана кувају, перу, рибају, у кући раде и више од осам сати. Оне су домаћице, а њихових имена, осим што нису ни на једном платном списку, углавном нема ни на евиденцији незапослених. Чланице Самосталних синдиката грађевинарства, шумарства и путне привреде упутиле су шефовима посланичких група у парламенту и министру рада, запошљавања и социјалне политике Јовану Кркобабићу, иницијативу за признавање и вредновање женског рада у кући. Оне тврде да домаћице доприносе друштву, иако раде само у својим домовима и сматрају да се мора пронаћи начин да друштво тај труд призна.

- Закон о раду као и други прописи познају разне облике радног ангажовања, на пример радни однос ван просторија послодавца, радни однос са кућним помоћним особљем, а једино није признат, ни вреднован рад жене у кући - каже Александра Стојковић, потпредседница Европског комитета жена.

- Оне свакодневно обављају разноврсне послове у кући у трајању од више часова, целог живота вредно раде, а у ствари на крају остану без икаквих примања. Сматрамо да би то требало увести у Закон о раду или неки пропис. Да имају бар минималну зараду или неко издржавање. Данас су ове жене невидљиве, не постоје, нема их на тржишту рада, нема их на евиденцији незапослених. Зато захтевамо да надлежни државни органи прихвате нашу иницијативу и да донесу прописе на основу којих би се признао и вредновао рад жене у кући.

КУВАЈУ И ПЕГЛАЈУ 90 ДАНАГОДИШЊЕ ЧЛАНИЦЕ Самосталних синдиката грађевинарства, шумарства и путне привреде сматрају да резултати недавног истраживања о коришћењу времена у Србији, које је спровео Републички завод за статистику не смеју остати мртво слово на папиру, већ треба да буду смернице и оквир за доносиоце одлука, пре свега оних које се односе на равноправност. Истраживање је показало да, на кување, чишћење и спремање куће, прање и пеглање веша, жене на годишњем нивоу потроше 730 сати, односно више од 90 радних дана.

Ранка Савић, члан Одбора за рад, социјална питања, друштвену укљученост и смањење сиромаштва у Скупштини Србије, сматра да је ова иницијатива добра, али да је тешко остварива.

- У земљи са оволиким социјалним проблемима није лако исплатити ни постојеће пензије - подсећа Ранка Савић.

- У неким државама сви људи који напуне одређени број година добијају пензију, па тако и жене које никада нису радиле ван куће, али то код нас није могуће.

Једино решење би било да се послови у дому признају као вид делатности. То би домаћицама омогућило да уплаћују социјално и пензионо осигурање, на минималну зараду. Мислим да ни надлежни не би имали ништа против, јер би то и држави одговарало због попуњавања буџета. Минимална зарада је 20.800 динара, а на ту суму се плаћају доприноси 63 одсто.

У ПИО фонду кажу да ова опција већ постоји и да свако може да изабере једну од 13 "замишљених плата" и да сам себи плаћа доприносе. Распон је од 4.405 динара до 62.000 динара.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Preokret-u-ekonomiji.sr.html>

Преокрет у економији

Динкић: После најгоре 2012, Србија ће до године преполовити буџетски дефицит и зауставити раст јавног дуга, али не може истовремено да повећа запосленост

Србија ће у 2013. преполовити буџетски дефицит и зауставити раст јавног дуга, али не може истовремено да повећа запосленост, изјавио је јуче Министар финансија и привреде Млађан Динкић.

На скупу „Изазови економске политике Србије у 2013”, на Економском факултету у Београду, он је рекао да ће, после најгоре 2012, наредна година бити преломна. Јавне финансије ће се стабилизovati, очекује се раст бруто домаћег производа од два одсто, повећање извоза са овогодишњих 8,6 на 10,8 милијарди евра, а од 2014. и „благих раст запослености и побољшање животног стандарда”.

Учесници у јучерашњој расправи, чланови Друштва економиста, сложили су се са министром финансија да су предузете мере спречиле банкрот државе. Али, неопходни економски раст и редовно враћање приспелих рата високог државног дуга нису могући ако се не спроведу реформе јавног сектора и привредног система.

Према Динкићевим речима, повећању вредности свега што се до године буде створило за два одсто и извоза за око четвртину, допринеће производња аутомобила у „Фијату Србија”, као и прерада нафте у рафинерији у Панчеву.

Министар финансија и привреде рачуна и на годину роднију од ове на измаку, а значајнијем привредном расту допринео би и почетак рада Железаре Смедерево.

Његове колеге економисти сложили су се да је, после овогодишњег пада од 1,5 одсто, економски раст у 2013. готово сигуран, али је неизвесан у наредне две године, када је такође неопходан да би се буџетски дефицит у 2015. свео на један одсто, а државни дуг на 58 процената бруто домаћег производа.

Динкић је рекао да ће остварењу постављених циљева допринети реформски захвати, као што је завршетак реструктурирања државних предузећа и спровођење структурних реформи ради дугорочне стабилизације.

Следи и реформа финансирања у здравству, као и у пензионом систему, која неће значити померање старосне границе за одлазак у пензију током мандата ове владе, али ће се дестимулисати превремено пензионисање, а стимулисати одлазак у пензију после рока.

Он је уверен да ће оживљавању привреде погодовати и мере предузете за повећање ликвидности, као што је усвајање Закона о ограничавању рокова плаћања и Закона о условној пореској амнестији, али и наставак субвенционисања кредита за ликвидност од око милијарду евра и у 2013. Поред тога, са Европском инвестиционом банком преговара се о повољном кредиту од 500 милиона евра.

Динкић је најавио и капиталне инвестиције у саобраћају, енергетици, али и у чишћење и изградњу система за наводњавање.

Милојко Арсић је указао на то да су Фискална реформа и привредни раст у тесној вези, али је и упозорио да се неуспели програми фискалне консолидације задржавају на почетном повећању пореза и смањивању расхода. Он сматра да се до једног процента буџетског дефицита у БДП-у мора доћи смањивањем расхода.

– Претерано јак динар значи гашење радних места у Србији, политика прецењеног динара је погубна – упозорио је Арсић.

У наредне три године за плаћање доспева 12,2 милијарде евра државног дуга, подсетио је Стојан Стаменковић. Годишње отплате иду и до 40 вредности извоза, а горња граница која не ремети државне финансије је 25 одсто. Зато је нагласио да целовите реформе не смеју више да се одлажу, као ни поједностављивање процедура за почетак инвестиција.

За Дејана Шошкића време кризе је – време консензуса између Владе, централне банке, синдиката и послодаваца. Сви треба да се сложе да сами не фаворизујемо страну валуту, односно евро. „Динаризација” је услов за досезање циљане инфлације и да се очува монетарни суверенитет.

– У великој смо невољи, али сам импресиониран Динкићевим назнакама побољшања – рекао је Љубомир Маџар. – На основу тога закључујем да се до сада много лоше радило. Зато се питам, да ли ће државна администрација моћи да направи очекивани заокрет. Како ће се нагомилани дуг вратити. Изгледа да је неопходна политика радикалног резања потрошње. Али, да ли ће власт имати интереса да то уради. Јер, оно што је за економски раст најбоље – за власт је најгоре.

Марко Секулић, један од упорних заговорника да се напусти погрешна економска политика вођена у протеклој деценији „коју су спроводиле све владе”, рекао је да је у томе учествовао и Динкић.

– Зна шта је и колико кварио, па сада вероватно зна шта треба поправити. Ово што сада Динкић ради је позитивно – уверен је Секулић.

А. Микавица

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Sve-slabe-tacke-budzeta.sr.html>

Све слабе тачке буџета

Према процени стручњака ни лањски БДП није реално процењен, тако да се и многе рачунице о изгледима за 2013. заснивају на танким нитима

Стојан Стаменковић, координатор истраживачких пројеката месечника „Макроекономске анализе и трендови” Економског института сматра да је усвојени буџет за 2013. годину скројен на погрешним мерама из Фискалне стратегије за наредне три године. Јер, како рече: Фискална стратегија за наредне три године не заснива се на реалним проценама оствареног бруто домаћег производа у претходним годинама, али ни на могућностима његовог раста до 2015.

У поменутој стратегији је записано да ће до године вредност свега створеног (БДП), после овогодишњег пада од 1,5 одсто, бити већа за два процента. У 2014. раст БДП биће 3,5, а четири одсто у 2015. години. Циљ фискалне политике је и смањење дефицита у државном и осталим буџетима наредне године са 6,1 одсто на 3,6 одсто, а 2015. на један одсто БДП. Јавни дуг треба да се смањи са 65,2 одсто БДП, на 58,4 одсто у 2015. години.

Стаменковић, међутим, тврди да БДП у прошлој години није реално процењен за један одсто, како се обично рачуна, већ је реално опао у тој години за око два одсто. Он је навео и да је услед оптимистично планираног раста БДП до 2015. неизвесна путања смањивања буџетског дефицита наведена у Фискалној стратегији, јер се уместо кумулативног раста за наредне три године од 7,6 одсто, може очекивати само половина тог раста.

Он предочава и да до краја 2015. наше обавезе по приспелим кредитима могу да буду веће за око две милијарде евра од очекиваног прилива капитала. Прво, зато што због нове европске регулативе финансијског сектора банке не могу увећавати пласмане, а други разлог је што се стопа сервисирања дуга Србије, као однос плаћања главница и камата према приливу од извоза робе и услуга у 2013, пење на 40 одсто. То је далеко изнад прихватљиве стопе од 25 одсто, која не угрожава стабилност у међународним плаћањима.

Због свега наведеног, Стаменковић садашње креаторе економске политике пита – шта се оставља у наслеђе после 2015. године?

– Србија је високозадужена земља, јер је вредност нашег дуга према иностранству у 2011. години била 2,1 пута већа од вредности извоза робе и услуга у тој години, док је исплата главнице и камата износила 13 одсто годишњег БДП-а – указује економиста Млађен Ковачевић. – Због тога мора да се закључи стэнд-бај споразум са ММФ-ом, који ће вероватно „сугерисати” да се продају „Телеком”, Комерцијална банка, Аеродром, „Енергопројект”, део ЕПС-а итд.

2013 – 2015 – ОЧЕКИВАЊА И МОГУЋНОСТИ

- Циљ фискалне политике је свођење дефицита државе у 2013. са 6,1 на 3,6 одсто, а 2015. на један одсто БДП
- Србији би у следеће три године могло недостајати 5,5 милијарди евра
- БДП ће у 2013. порасти за два, у 2014. за 3,5, а у 2015. четири одсто
- Претпоставке раста БДП-а до 2015. нису реалне
- Јавни дуг ће се смањити са 65,2 одсто БДП на 58,4 одсто у 2015.
- Девизне резерве би могле да се истопе до свођења у 2015. години на вредност тромесечног увоза робе и услуга
- У 2013. очекује се реални раст извоза робе и услуга од 9,2 одсто, спорији раст увоза од 2,5 одсто. Снажан раст извоза наставиће се и у 2014. и 2015.
- Неизвестан је економски опоравак у земљама ЕУ, чији је удео у укупном извозу Србије око 60 одсто
- Неопходан је нето прилив страних директних и портфолио инвестиција од око 2,3 милијарде евра просечно годишње уз промену структуре СДИ ка сектору разменљивих добара
- До краја 2015. наше обавезе по приспелим кредитима могу да буду веће за око две милијарде евра од очекиваног прилива

Може ли да се избегне даља распродаја „породичног сребра“?

Чланови Фискалног савета су убеђени да би ригорознијом штедњом држава могла да избегне распродају. По њиховом мишљењу, да би се избегла криза јавног дуга, потребно је не само зауставити, већ и потпуно преокренути тренд раста јавног дуга.

„Због тога је и након 2013. године неопходно наставити снажно смањивање дефицита и у 2014. и у 2015. години. Дефицити који су дефинисани у Предлогу фискалне стратегије – 1,9 одсто БДП-а у 2014. години и један одсто БДП-а у 2015. години – одговарајући су за остваривање овог циља. Али, постизање овакве путање дефицита државе претпоставља изузетно велико прилагођавање јавних финансија, што ће бити озбиљан изазов у наредне три године”, поручују влади из Фискалног савета.

Кад би држава мање трошила, што подразумева реформу пензијског система и целог сектора јавних служби, више би било за капитална улагања и нова радна места у привреди. Мало је економиста на почетку протекле деценије било спремно да обзнани да је Србија кренула странпутицом која води у банкрот. Сада се сви слажу да нас је погрешна економска политика суновратила у дубоку економску и друштвену кризу. Иако високо задужена, држава је новим позајмицама одложила „грчку трагедију”. Земља је била на корак од банкрота, признао је министар финансија. Према његовим речима, расходи за камате за отплату државног дуга расле су таквом прогресијом да би, без мера финансијске консолидације, Србија сигурно била на „грчким мукама”.

Упркос предузетим мерама и на основу владине Фискалне стратегије за наредне три године учртаном новом путу, упућени тврде да ни у наредне три године Србија неће бити довољно далеко од ивице финансијског понора.

Према процени Стаменковића Србији би у следеће три године могло недостајати 5,5 милијарди евра за уравнотежење укупног платног биланса. Толико ће земља морати више да плати иностранству, него што би отуда могло да нам стигне од продаје робе, страних инвеститора и дознака наших људи из света.

– Због тога би девизне резерве могле да се истопе до свођења у 2015. години на вредност тромесечног увоза робе и услуга 2015, што је врло ризично – упозорава Стаменковић.

Гашење пожара

Мере које су предузеле нове економске власти у протеклих неколико месеци биле су само „гашење пожара” у делу јавних финансија, којима је спречен банкрот државне касе, сматра Владимир Круљ, виши саветник у „Креаб & Гавин Андерсон” у Бриселу.

– Да би се Србија удаљила од банкрота треба спровести озбиљну фискалну реформу, а за то је потребно време – указује Круљ. – Рестриктивни буџет за 2013. годину је корак у добром правцу, а Министарству финансија предстоји веома тежак посао да га одржи. Опасност од банкрота је и даље веома велика, што обавезује фискалне власти да хитно реформишу систем јавних финансија. Видећемо да ли ће се остварити план министра Динкића да јавна предузећа постану ефикаснија, да им се смање субвенције. Ако би се нашао стратешки партнер за Железару Смедерево или за Јат, било би то значајно олакшање за буџет. Треба видети и колико се може уштедети у систему јавних набавки – 500, 600 или 800 милиона евра.

Смањивање дефицита буџета смањило би притисак на повећање јавног дуга, који је сада близу 65 одсто БДП-а, што нас држи изнад понора банкрота, каже Круљ.

Александар Микавица

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/jos_jedan_poklon_tajkunima.4.html?news_id=252889

Влада усвојила измене Закона о планирању и изградњи

Још један поклон тајкунима?

НАША ПРИЧА

АУТОР: Љ. БУКВИЋ

Београд - И док власник Делта холдинга Мирослав Мишковић седи у притвору и заузима ударна места у медијима, Влада Србије ради свој посао и доноси одлуку којом ће наредних годину дана омогућити десетинама приватизованих предузећа, али и онима која су годинама у стечају, да граде нове објекте на парцелама на којима имају право коришћења, без обавезе да изврше конверзију и без било какве накнаде.

То је једина измена у Закону о планирању и изградњи коју је Влада на последњој седници по хитном поступку усвојила и проследила у парламент. „Користи од тога имаће не обични грађани, већ искључиво они који су кроз приватизацију узурпирани земљишта за која нису ни

динар платили,“ тврди за Данас координатор Мреже за реституцију Миле Антић. Овакву одлуку Владе он оцењује као „велики корак уназад у борби против корупције и организованог криминала“, али и подстрек монополу. То би уствари значило да тајкуни и остали корисници државног земљишта који су поднели захтев за конверзију, неће плаћати накнаду за коришћење земљишта, а да би, с друге стране, потенцијални страни инвеститори или неки други заинтересовани да евентуално граде нешто у Србији, морали да плате за земљиште 25 до 35 одсто од укупне вредности оног што граде.

Антић каже да ће Мрежа за реституцију најкасније до понедељка објавити списак захтева за конверзију, на ком се налазе сва она предузећа која ће моћи да профитирају на основу ове измене закона. Он додаје да је и пре овакве одлуке држава у неколико наврата направила „криминалне радње“, најпре што је и пре усвајања „фамозног“ Дулићевог закона (из 2009.) дозволила тајкунима да граде, иако је требало да већини због пробијених рокова одузме право на коришћење земљиште.

- Ова одлука Владе је и у супротности са решењем Уставног суда који је 26. септембра ове године одбацио иницијативе Луке Београд, Привредне Коморе Београд и неких других да се укине накнада за конверзију, односно да ова група добије могућност да по убрзаном поступку уновчи привилегије које су им услед корупције и криминала републичких и локалних власти омогућене - напомиње Антић.

Већина фирми које су имале (не)срећу да се налазе на добрим локацијама, продате су у приватизацији или стечају, а циљ купаца углавном није био покретање производње, већ трговање некретнинама. При том, земљиште на коме су се налазиле, по претходним законима водило се као право коришћења и није ушло у, по правилу мизерну, цену по којој је фирма продата.

Конверзија уз накнаду у суштини никада није заживела, јер велики део захтева никада није решен. Критике стручне јавности биле су жестоке када је августа 2009. усвојен закон који омогућава конверзију уз надокнаду: многи су сматрали да је направљен тако да би задовољио прохтеве тајкуна. Помоћница министра грађевинарства Александра Дамњановић, једна од ауторки тог закона, рекла је недавно за Данас да конверзија иде „споро и лоше“ и да ће „свакако бити предмет измена“.

Списак добитника

На списку фирми које су поднеле захтев за конверзију уз надокнаду, а које ће сада добити практично на поклон, предњачи Лука Београд. Мало је рећи да је та конверзија последњих година била спорна, јер је о томе извештај поднео и Савет за борбу против корупције, раме уз раме са Мишковићев Блоком 53 на Новом Београду. Наима, од 673. до 738. места, од укупно 1.000 предмета, налазе се захтеви за конверзију Луке Београд, укупно 65. Осим Луке, захтеве су поднели и Беобанка (у стечају), Ењуб, Агроехпорт, Руднап, ПКБ, Навип, Рад, Напред, Хидротехника (више од 40 захтева), Станком, Симпо. На списку је и захтев за конверзију права коришћења у власништво земљишта на Аутокоманди, на ком Мишковићев Делта рил естејт планира да гради тржни центар.

Министарство: Ово ће откочити инвестиције

У Министарству грађевинарства кажу да конверзија права коришћења у право својине на грађевинском земљишту уз накнаду у наредних годину дана неће бити услов за добијање дозволе за градњу, као и да ће оваква одлука државе „откочити бројне инвестиције, чија се вредност процењује на око две милијарде евра“. У Министарству тврде да се изменом закона

не укида конверзија уз накнаду, већ се само омогућава власницима приватизованих предузећа да као корисници земљишта могу да граде.

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/prekobrojnim otpremnina oko 70 evra po godini staza.4.html?news_id=252885

Затворене последње четири радње ТП „Србија“

Прекобројнима отпремнина око 70 евра по години стажа

АУТОР: З. РАДОВАНОВИЋ

Крагујевац - Последње четири радње и магацин крагујевачког Трговинског предузећа „Србија“, као што је власник, белгијски Делез и најавио, јуче су затворене и фирма је, након вишедеценијског постојања, престала са радом. ТП „Србија“ ће званично бити угашена у понедељак, 16. децембра, када ће преостала 102 радника добити радне књижице и пијавити се на евиденцију Националне службе за запошљавање.

Прекобројним „Србијиним“ трговцима послодавац, компанија Делез од јуче на жиро-рачуне уплаћују отпремнине, које у просеку износе од 60 до 70 евра по години радног стажа. У Делезу тврде да се отпремнине радницима ТП „Србија“ исплаћују у складу са домаћим радним законодавством, али у Синдикату кажу да то није тачно и да је послодавац прекршио Колективни уговор који је са пословодством потписан још 2003. године. Тим уговором, кажу у Синдикату, предвиђено је и да отпремнине износе 200 евра по години радног стажа.

- Представници Делеза тврде да тај Колективни уговор више не важи. Ми, међутим, имамо доказе да он још увек важи, па ћемо у понедељак поднети тужбу против Делеза и ТП „Србија“, због непоштовања Колективног уговора, чиме су најозбиљније повређена права и интереси радника, каже за наш лист председник Синдиката у ТП „Србија“ Драган Марковић. Он напомиње да ће сада већ бивши радници „Србије“ почетком наредне седмице, највероватније, надлежнима поднети кривичну пријаву и због сумњиве приватизације тог некада највећег трговинског предузећа у централној Србији. Подсетимо, ТП „Србија“ 2007. је на аукцији продата за 7,5 милиона евра, купила ју је извесна београдска правница Ана Петковић. Она је, међутим, убрзо уступила уговор Мирославу Мишковићу, па је предузеће постало део Макси ланца који је лане продат белгијском Делезу.

ПРОТЕСТ РАДНИКА И АКЦИОНАРА „ЈУГОРЕМЕДИЈЕ”: Стечај гаси радна места

Група радника и акционара зрењанинске “Југоремедије” одржала је јуче испред фабричке капије протестни скуп и том приликом апеловала на државу, као мањинског власника те фармацеутске компаније, да помогне да би се избегло увођење стечајног поступка.

Представник окупљених Бранислав Маркуш поручио је да ће, уколико стечај буде отворен, више од 4.000 акционара изгубити своје акције, а 460 радних места ће бити угашено.

– Зато молимо државне органе да заједно сачинимо план реорганизације и покушамо да спасемо наш капитал – поручио је Маркуш, и напоменуо да су дописи упућени премијеру Ивици Дачићу, првом потпредседнику Владе Србије Александру Вучићу, министру економије и привреде Млађану Динкићу, али и министру пољопривреде Горану Кнежевићу, који је, по Маркушевим речима, тренутно најутицајнији политичар у Зрењанину.

Представник радника и акционара Александар Стојановић затражио је, такође, од предстечајног управника “Југоремедије” Радована Савића да се изјасни да ли подржава тужбу коју су запослени раније поднели против Републике Србије, Агенције за приватизацију и Централног регистра за хартије од вредности. Они су Привредном суду у Београду летос поднели тужбу против државе, тврдећи да су њене службе неодговорним и несавесним поступањем приликом спровођења и контроле приватизације проузроковале штету зрењанинској фармацеутској кући од 111 милиона евра. Држава је, наиме, 2002. године Јовици Стефановићу Нинију продала мањински пакет акција и омогућила му да постане већински власник фабрике, толеришући му незаконите радње. Тек после неколико година приватизација је поништена.

– Нико се још није огласио поводом наше тужбе, а у стечајном поступку може доћи до њеног повлачења – нагласио је Стојановић.

Предстечајни управник Радован Савић потврдио је јуче да ће 27. децембра у Привредном суду у Зрењанину бити одржано припремно рочиште на којем ће се одлучивати о захтеву Хипо Алпе-Адрија банке о увођењу стечаја у “Југоремедији”.

-Тог дана ће се поверилац који је поднео предлог о стечају, али и менаџмент фабрике, изјаснити о постојању стечајног разлога – прецизирао је Савић.

Ж. Балабан

Отворено писмо Синдиката ЈКП Чистоће челнику предузећа

Директор шпијунира раднике, основао сопствени синдикат

АУТОР: А. И.

Синдикат ЈКП Чистоће упутио је отворено писмо директору Драгану Божицу у којем га позива да, након 100 дана руковођења фирмом, коначно почне да ради свој посао, и да престане да се бави шпијунирањем, притисцима и уценама. Синдикалци га у писму упозоравају да престане да присиљава запослене да се учлане у синдикат чије је оснивање сам иницирао.

„Током претходних 100 дана, колико је овај менаџмент у предузећу, није изашао из кадровања, непотребног довођења преко 30 радника и оснивања новог синдиката, чиме желе да лакше спроводе самовољу, јер их постојећи Синдикат Чистоће спречава у томе“, наводи се у саопштењу тог синдиката које је потписао председник Момчило Арсенијевић.

Синдикалци позивају менаџмент да најзад почне да се бави послом за који је плаћен веома високим коефицијентима и незаслуженим корекцијама, а не искључиво разним врстама притисака.

„Позивамо менаџмент ЈКП Чистоћа да престане да буде параноичан, већ да се бави својим послом и да обезбеди редовну исплату зарада и путних трошкова запосленима. Због кашњења исплата, многи радници у овако тешким зимским условима, након завршетка радног времена спавају у просторијама предузећа, јер немају новца да се врате својим кућама. Посебно их молимо да престану са довођењем особа које не обављају ниједан посао који је у систематизацији радних места предузећа, већ се баве шпијунирањем запослених као да раде у обавештајним службама, а не у ЈКП Чистоћа“, закључује се у саопштењу.

Синдикат Чистоће позива све раднике да се јаве писаним изјавама или диктафонским снимцима са мобилних телефона уколико су претходних дана били изложени претњама или уценама менаџмента.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2012&mm=12&dd=14&nav_id=669032

Раскинут уговор о продаји погона

ИЗВОР: БЕТА

Врање -- Раскинут уговор о продаји три погона Јумка италијанској фирми за производњу намештаја Дитра.

Како је председница Асоцијације слободних и независних синдиката (АСНС) у врањском Јумку Снежана Величковић изјавила уговор је раскинут на иницијативу тог синдиакта након што радници Јумка у новембру нису дозволили представницима Дитре и Агенције за приватизацију ни да уђу у погоне "Јумка".

"Као синдикат смо реаговали због уговора о продаји три погона Јумка за 1,1 милион динара, што је далеко испод цене, а при томе погон трикотаже функционише и у њему радници раде", казала је Величковић.

Према њеним речима, АСНС се неће сложити ни са идејом да се погон трикотаже, јенан од три погона од чије је куповине Дитра одустала, да под закуп Италијанима како је најављено из Агенције за приватизацију.

"Локална самоуправа је предложила да Дитра узме у закуп целу бившу фабрику обуће Коштана у Врању која је празна, док не изграде своју фабрику у индустријској зони, а не да узимају у закуп погон Јумка који је матица компаније и у коме радници раде", рекла је Величковић.

Величковић наводи да се АСНС залаже да Јумко опстане и да се надје стратешки партнер, а не да се цепа део по део и тако продаје са циљем да се уништи фабрика у којој је запослено 1.800 људи. "Упутили смо дописе са нашим захтевима да се сачува Јумко Министарству економије и привреде, локалној самоуправи и свим посланичким групама у Скупштини Србије које имају везе са Врањем", казала је Величковић.

Памучни комбинат "Јумко" је акционарско друштво у процесу реструктуирања у коме је већински власник држава.

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/Dru%C5%A1tvo/1229208/Povrede+u+putu+na+posao+kao+povrede+na+radu.html>

Повреде у путу на посао као повреде на раду

Уставни суд одлучио да повреде на путу од посла до куће и обрнуто поново спадају у "повреде на раду". Сваке године се непосредно на радном месту, и у доласку на посао или одласку кући, повреди 20.000 запослених, говоре подаци Министарства за рад и социјалну политику.

На иницијативу Савеза самосталних синдиката Србије, Уставни суд је, прогласио неуставном одредбу Закона о здравственом осигурању којом се повреда на раду рачуна само она која се догоди у процесу рада. Повреде на путу од посла до куће и обрнуто поново спадају у "повреде на раду".

Припремила Ивана Миљковић

Сваке године се непосредно на радном месту, и у доласку на посао или одласку кући, повреди 20.000 запослених, подаци су Министарства за рад и социјалну политику.

Више од 14 месеци запослени су за повреде које се догоде у доласку на посао или одласку са посла ишли на обично боловање, и добијали накнаду од 65 одсто од зараде. Изменом закона сада имају право на 100 одсто зараде.

"Још једна погодност јесте да ако запослени претрпе такву повреду су ослобођени плаћања партиципације. Па примера ради ако запослени претрпи повреду и мора да остане у болници на лечењу неће морати да плаћа колико је сада кревет 50 динара по болничком дану", наводи Александар Марковић из Савеза самосталних синдиката Србије

Када се запослени повреди на путу до посла и обрнуто инспекција рада не излази на терен. Радник сам пријављује повреду, а мора и да докаже да се повреда догодила на тзв. редовном путу.

Накнаду за повреду на раду исплаћује послодавац. Републички фонд за здравствено осигурање уплаћује боловање само у два случаја.

"У питању су повреде на раду код предузетника, примера ради таксиста, слободних уметника, власника радњи и свештеника. Уколико је запослени био у фирми која је у стечају а већ је био на боловању због повреде на раду онда и такве повреде иду у потпуности на терет Фонда", наводи Сања Миросављевић из Републички фонд за здравствено осигурање.

Како би се установио тачан број свих повреда на раду, прави се јединствени регистар у који ће се сливати подаци свих надлежних служби. Тако ће се знати шта су узроци и последице повреда, које прописе треба осавременити и у којим делатностима појачати инспекцијески надзор. Због правне сигурности запослених потребно је уједначити дефиницију повреде на раду у законима у којима се она помиње.